

การสัมมนาประจำปีเรื่องชีวิตครอบครัว
สำหรับผู้อภิบาลด้านชีวิตครอบครัวและบรรดามรอาวสาร่วมงาน
ในประเทศแถบเอเชียอาคเนย์

การอพยพโยกย้ายถิ่นในประเทศเวียดนามและประเทศแถบเอเชียอาคเนย์
ความเป็นจริง ความท้าทายและโอกาสต่างๆ

นำเสนอโดย

Fr. John NGUYEN VAN TY SDB

รองประธาน

คณะกรรมการพระศาสนจักรด้านการอภิบาลผู้อพยพและคนเร่ร่อนของเวียดนาม

20- 22 พฤษภาคม 2011

ศูนย์อภิบาลอัครสังฆมณฑล

กรุงโฮจิมิน เวียดนาม

บทนำ

ในเอกสารที่เตรียมโดยการประชุมสามัญของสภาพระสังฆราชเอเชีย (FABC) ครั้งที่ ๘ ในหัวเรื่อง “ชีวิตครอบครัวคนเอเชียสู่วัฒนธรรมแห่งชีวิต” (2004) ในชื่อเรื่องว่า “ครอบครัวเอเชียสู่วัฒนธรรมของชีวิตที่ครบครัน”¹ มีข้อความสั้นๆ อุทิศเฉพาะต่อหัวเรื่องคือ “ปรากฏการณ์การอพยพย้ายถิ่นของชาวเอเชีย” ข้อความนี้ให้เค้าโครงย่อๆ ของสถานการณ์ที่บีบคั้นมากขึ้น อันส่งผลลึกๆ ต่อครอบครัวผู้อพยพหลายครอบครัวด้วยถ้อยคำต่อไปนี้

“เมื่อคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวคนเอเชียแล้ว คนเอเชียนับจำนวนด้านที่ครอบครัวตนไว้เบื้องหลังเพื่อไปหางานทำ ซึ่งบ่อยๆ แล้วเทียบกับความรู้และความชำนาญของพวกเขาไม่ได้ แน่แน่นอนว่า สังคมเอเชียที่พัฒนาทางเศรษฐกิจมากกว่า เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ฮองกง ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศไทย รวมทั้งบรรดาประเทศที่ร่ำรวยด้วยน้ำมันทางตะวันออกกลาง จะเป็นประเทศปลายทางที่โปรดปรานกัน นำเสรีที่บ่อยๆ แล้วบรรดาคนงานอพยพทำงานในสภาพการณ์ที่ถูกเหยียดหยามและถูกเอารัดเอาเปรียบมาก เอเชียส่งออกแรงงานถูกๆ มากมาย จริงที่ว่าเงินเดือนที่ได้ในต่างประเทศนั้นมากกว่าอย่างเห็นได้ชัดจากเงินเดือนที่ได้ในประเทศบ้านเกิดของตน แต่ก็ต้องชดเชยด้วยความมั่นคงของครอบครัวพวกเขา การได้รับการศึกษาที่เหมาะสมและการบรรลุวุฒิภาวะของลูกๆ ที่ขาดพ่อหรือแม่ คำนะแนะนำ และความรักจากทั้งบิดาและมารดาไป ในช่วงวัยที่สำคัญต่อการฝึกอบรมและช่วงที่น่าประทับใจที่สุด

นอกจากนี้แล้ว ประชากรท้องถิ่นที่อพยพเพื่อหางานทำต้องเผชิญกับวัฒนธรรมใหม่ๆ มากกว่าประชากรกลุ่มอื่นๆ พวกเขาสูญเสียค่านิยมด้านบวกมากมายซึ่งชุมชนคนพื้นเมืองชื่นชอบ พวกเขาได้พบกับความลำบากมากมายของการคืนถิ่นเช่นเดียวกัน นี่ทำให้เราเห็นถึงความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดระหว่างลำดับความสำคัญ ๒ ข้อของ FABC VII นั่นคือ คนงานอพยพ และประชากรท้องถิ่น

โดยสรุปแล้ว บรรดาคนงานอพยพจำเป็นต้องได้รับการอภิบาลจากพระศาสนจักรของประเทศทั้งที่ส่งออกและรับคนงานเข้า งานอภิบาลสำหรับบรรดาคนงานอพยพนั้น จริงๆ แล้ว เป็นข้อหนึ่งในหัวข้อของลำดับความสำคัญของพระศาสนจักรในเอเชีย การนำข้อแนะนำและแนวปฏิบัติจากคำสอน *Erga Migrantes Caritas Christi* เมื่อเร็วๆ นี้ ไปใช้อย่างระมัดระวังและด้วยน้ำใจดีจะแสดงออกถึงความเป็นห่วงเป็นใยด้านการอภิบาลของพระศาสนจักรมาก²

¹ เอกสารฉบับสุดท้ายของการประชุมสามัญของสภาพระสังฆราชเอเชีย (FABC) ครั้งที่ ๘ “ครอบครัวเอเชียสู่วัฒนธรรมแห่งชีวิต” 2004

² อ้างจากแหล่งเดียวกัน ข้อ 15 - 17

การสัมมนาเรื่องชีวิตครอบครัวครั้งที่ ๕ สำหรับผู้อภิบาลครอบครัวและฆราวาสร่วมงานที่จัดขึ้นในช่วงนี้ ที่กรุงโฮจิมิน ประเทศเวียดนาม มุ่งหมายที่จะทำให้การวิเคราะห์ที่นำมาอ้างอิงบนนี้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและให้คำตอบคร่าวๆ ที่เหมาะกับสถานการณ์ของแต่ละประเทศในแถบเอเชียอาคเนย์โดยเฉพาะ ดังนั้น การนำเสนอของข้าพเจ้าจะตีกรอบตนเองเพียงให้เค้าโครงทั่วไปของความเป็นจริงต่างๆ ที่หลากหลายของปรากฏการณ์การอพยพย้ายถิ่นนี้ และข้าพเจ้าจะขอชี้ให้เห็นถึงความท้าทายและโอกาสบางข้อ ซึ่งในความคิดเห็นของข้าพเจ้านั้น เป็นความสำคัญที่สุดในด้านสังคมและการอภิบาล

ในการเขียนเอกสารชิ้นนี้ ข้าพเจ้าพบว่าหัวข้อซึ่งบาทหลวง Maurizio Oattena CS ได้เลือกใช้ในการนำเสนอของท่านต่อ ‘สภาสันตะสำนักด้านการอภิบาลผู้อพยพและคนเร่ร่อน’ ที่ทำการประชุมสามัญที่ St. Callisto’s Palace เมื่อ 13 – 15 พฤษภาคม 2008 นั้น ให้แสงสว่างดีคือ “ผู้อพยพและครอบครัวเร่ร่อน – การแตกสลายและ/หรือความเหนียวแน่นของสถาบันครอบครัวในบริบทของการอพยพ”³ ดังนั้นจึงขออนุญาตนำเสนอในรูปแบบนี้ เพราะข้าพเจ้าเห็นว่าจะช่วยเราได้มากในด้านการใคร่ครวญและการปรึกษากัน ในตอนนี้ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณต่อคุณพ่อ Maurizio ฝ่ายวางแผนงานอภิบาลช่วยเหลือแห่งชาติ สำนักงานคาทอลิกออสเตรเลียเพื่อผู้อพยพและผู้ลี้ภัย สภาพระสังฆราชออสเตรเลีย ผู้เต็มใจยินยอมอนุญาตให้ใช้ชื่อคิดมากมายจากเอกสารนำเสนอของท่านเพื่อการนำเสนอของข้าพเจ้าในวันนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณต่อคุณพ่อ Fabio Baggio CS, แห่งสถาบันการอพยพโยกย้ายระดับนานาชาติ สกาลาบริณี แห่งกรุงมณิลาและที่กรุงโรมสำหรับข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะที่มีคุณค่า ขอพระเจ้าโปรดอวยพรพวกเขาทุกคน

ก. ความเป็นจริง

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรึกษาหารือกันจึงขอแสดงสั้นๆ ถึงภาพพาโนรามาที่สำคัญด้านสังคมและศาสนาของแถบเอเชียอาคเนย์ ซึ่งจบจนถึงสิ้นศหัสวรรษที่สองและเริ่มต้นศหัสวรรษที่สามนั้น ยังคงเป็นแถบที่เติบโตอย่างรวดเร็วด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของประชากร ซึ่งที่สุดทำให้ประชากรในแถบนี้เคลื่อนที่ การอพยพโยกย้ายในทุกรูปแบบ กลายเป็นความเป็นจริงที่เห็นได้ชัดของแถบเอเชียอาคเนย์

³ Maurizio Paterna CS, Disintegration and/or Cohesion of the Family in the Context of Migration. Pontifical council for Pastoral Care of Migrants. Roma 13-15 May 2008

ประเทศเวียดนามก็เช่นเดียวกับอีกหลายประเทศในแถบนี้ ดำเนินชีวิตตามประเพณีของการเกษตรนาข้าว ซึ่งเป็นการปักหลักอย่างมั่นคงในชีวิตชนบทต่างๆ ไป การอพยพโยกย้ายแม้จะมีก็มีช่องทางหลัก ในประวัติศาสตร์ของประเทศและวิวัฒนาการอย่างไม่ยั่งยืนเสียๆ⁴ ในช่วงทศวรรษท้ายๆ นั้น เนื่องจากสงครามและความยุ่งเหยิงทางการเมือง โดยเฉพาะการเติบโตทางเศรษฐกิจและประชากร เวียดนามจึงเป็นประเทศหนึ่งที่มีผลกระทบอย่างมากจากประสบการณ์ของการเคลื่อนย้ายที่อยู่ของผู้คน ดังที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมดั้งเดิมส่วนมาก การอพยพโยกย้ายยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเติบโตที่เห็นได้ชัดเจนในสังคมเวียดนามในปัจจุบัน ประสบการณ์นี้เป็นจุมทรัพย์สำหรับปรึกษาหารือกัน แม้ว่าเราไม่ได้มาที่นี่เพื่อถกเถียงกันในการอพยพโยกย้ายต่างๆ ไป แต่ก็ควรที่จะสำรวจสั้นๆ ต่อสภาพการณ์การอพยพโยกย้ายของเวียดนาม เช่นเดียวกับบรรดาประเทศในแถบเอเชียอาคเนย์ทั้งหลาย ในด้านการอพยพโยกย้ายของผู้คนและผลกระทบต่อรูปแบบใหม่ของครอบครัวคนเวียดนาม สิ่งนี้จะช่วยทุกท่าน ณ ที่นี้ให้ใคร่ครวญถึงรูปแบบที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า ในบรรดาประสบการณ์ที่ต่างกันของชาติต่างๆ ที่พวกเราจากมา

ต่อกรอบของหัวข้อการนำเสนอนี้ ตัวเลขต่างๆ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อเข้าใจถึงการเพิ่มจำนวนของครอบครัวชาวเวียดนามซึ่งเป็นรูปแบบของครอบครัวคนเวียดนามในปัจจุบัน เพราะผลจากการได้พบปะกับการอพยพโยกย้ายต่างๆ

ในช่วงทศวรรษที่เก้าสิบ เวียดนามเริ่มยุคใหม่ของการเปิดนโยบายเศรษฐกิจ ด้วยการค้าและการลงทุนภายในประเทศและต่างประเทศ ตามการพัฒนาเศรษฐกิจแนวนี้ ผู้คนเริ่มเคลื่อนย้ายทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างไม่เคยมีมาก่อน จะมีการอพยพโยกย้ายหลายรูปแบบด้วยเป้าหมายที่ต่างกันคือ

๑. การอพยพโยกย้ายในประเทศ

- การอพยพโยกย้ายด้านแรงงาน

เกิดมีเขตอุตสาหกรรมขึ้นมามากมาย ในส่วนต่างๆ ของประเทศ รอบๆ บริเวณเมืองใหญ่ๆ สำคัญๆ โดยเฉพาะที่เรียกกันว่า ‘สามเหลี่ยมพัฒนา’ ของเมืองโฮจิมิน – Binh Duong – Dong Nai – Baria Vung Tau จังหวัดต่างๆ ทางตอนใต้ของเวียดนาม เขตอุตสาหกรรมเหล่านี้ดึงดูดแรงงานนับจำนวนพันจากแถบที่อยู่กันหนาแน่นที่สุด ชนบทและแถบที่ยากจน โดยเฉพาะจากแถบลุ่มแม่น้ำแดงในเวียดนาม

⁴ Nguyen Anh Dang *Migration in Vietnam. A review on current trends and patterns and their policy implication.* Conference delivered on 22 – 24 June 2003 in Dhaka, Bangladesh.

- การอพยพโยกย้ายของบรรดานักศึกษาและผู้มีอาชีพให้บริการต่างๆ

อาชีพให้บริการต่างๆ และสถาบันการศึกษาและงานชั้นสูงนั้นตั้งอยู่ในกรุงฮานอยและกรุงโฮจิมิน ความมั่งคั่งของนักศึกษาและคนงานประจำสำนักงานในสถานที่หลักเหล่านี้และที่อื่นๆ โคดเด่นมาก ถ้านับแต่จำนวนนักศึกษาจากจังหวัดต่างๆ ซึ่งมาที่สองเมืองนี้เพื่อการสอบเข้าเรียนในบรรดามหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเท่านั้นแล้ว มีจำนวนไม่น้อยกว่าปีละ ๒๐๐,๐๐๐ คน เราคงคาดคะเนได้ถึงขนาดของปัญหา

- การอพยพไปอยู่ในเขตเศรษฐกิจใหม่

ที่ราบสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง ซึ่งเป็นอู่ข้าวอู่น้ำของประเทศนั้นผู้คนจะอยู่กันหนาแน่นกว่า โครงการเขตเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งบังคับใช้ในอดีต แต่ปัจจุบันแล้วแต่ใจเลือกนั้น มีครอบครัวใหม่ๆ นับจำนวนพันโยกย้ายมาอยู่ในบรรดาจังหวัดบนที่สูงซึ่งมีประชาชนเบาบาง เพื่อเป็นเจ้าของที่ดินผืนใหม่สำหรับการเพาะปลูก ผู้อพยพไปตั้งรกรากใหม่กว่า ๖ ล้านคนช่วยให้การขยายตัวทางการเกษตรของเวียดนามเป็นไปได้⁶

ปัญหาหนักข้อหนึ่งที่เกิดจากการอพยพโยกย้ายคือ การทำลายล้างที่เกิดกับชีวิตด้านประเพณีและวัฒนธรรมของกลุ่มชนเผ่าหลายเผ่า ทั้งจากการลดขนาดของพื้นที่ดำเนินชีวิตและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่มีอายุยืนนานนับศตวรรษของพวกเขา

๒ การอพยพไปต่างประเทศ

- ผู้ลี้ภัย ช่วงทศวรรษที่แปดสิบและเก้าสิบ มีคลื่นต่างๆ ของผู้คนที่หนีออกนอกประเทศด้วยทุกวิธีการ ซึ่งส่วนมากโดยทางเรือ (จึงเรียกกันว่า ‘มนุษย์เรือ’) อันมีสาเหตุมาจากความสับสนทางการเมืองและเหตุผลอื่นๆ อีกมากมาย บรรดาผู้รอดชีวิตจากการเดินทางอันน่าอันตรายนี้ ท้ายที่สุดก็ตั้งรกรากในประเทศต่างๆ ที่ให้การต้อนรับและกลายเป็นชุมชนพลัดถิ่นของชาวเวียดนาม ต่อมาโครงการรวมครอบครัวเข้าด้วยกัน ยินยอมให้ผู้คนที่เพิ่มขึ้นจากประเทศไปพร้อมกับชุมชนเหล่านั้น ในปัจจุบันจากการ

⁵ Anh Dang; Goldstein S. McNally J. *Internal Migration and Development in Viet Nam* Providence, Rhode Island. Brown University. Population Studies and Training Center, 1996 Jun[2], 33, [7] p. (PSTC Working Paper No. 96-05)

Phung Quang Huy, *Vietnam Chamber of Commerce and Industry* Revised Paper after PECC-ABAC Conference on “Demographic Change and International Labor Mobility in the Asia Pacific Region: Implications for Business”, in Seoul, Korea on March 25 – 26, 2008

⁶ Alan de Brouw, *Seasonal Migration and Agriculture in Vietnam*. February 2007, International Food Policy Research Institute, Washington DC
Cu Chi Loi, *Rural to Urban Migration in Vietnam*. A study, Hanoi 2005

- **คนงานอพยพตามฤดูกาล** เป็นหลักปฏิบัติเก่าแก่ในหมู่ประเทศคอมมิวนิสต์ที่จะแลกเปลี่ยนแรงงานกัน เช่น เวียดนามกับบรรดาประเทศสังคมนิยมในยุโรปตะวันออกและสหภาพโซเวียต ในช่วงสองทศวรรษสุดท้ายนี้ สัญญาแรงงานกระทำกับประเทศที่พัฒนาแล้วต่างๆ ทางตะวันออก (ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฮ่องกง) เอเชียอาคเนย์ (ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน) และตะวันออกกลาง บรรดาแรงงานตามฤดูกาลเหล่านี้ไม่มีโอกาสที่จะนำครอบครัวของตนไปด้วย การแยกจากกันบ่อยๆ แล้วขยายยาวออกไป จนครบสัญญา มีคนงานหนุ่มๆ เข้าออกประเทศโดยจำนวนนั้นเปลี่ยนแปลงไป ทั้งหมดประมาณ ๑.๕ ล้านคน^๘

- **บรรดาครอบครัวนานาชาติ (แต่งงานกับคนต่างชาติ)**

ในช่วงสองทศวรรษหลัง เกิดมีมีปรากฏการณ์ยิ่งใหญ่ที่ไม่เคยรู้จักกันในความคิดของคนเวียดนาม นั่นคือ สาวชาวเวียดนามแต่งงานกับคนต่างชาติต่างๆ เพียงไม่กี่ปีมีกรณีนี้เกิดขึ้นมากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ กรณีตามทะเบียน และจำนวนยังคงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เฉพาะปีที่แล้วมีเจ้าสาวชาวเวียดนามไปที่ไต้หวัน และเกาหลี (ซึ่งมีความต้องการมากที่สุด) ประมาณ ๑๕,๐๐๐ คน

สาวๆ เหล่านี้ส่วนมากมาจากครอบครัวยากจนในชนบทและบ่อยๆ แล้วอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ การแต่งงานกับเจ้าบ่าวต่างชาติสำหรับหลายๆ คนแล้ว เป็นวิธีเดียวที่จะหนีจากอนาคตอันแสนเศร้า และหนีไปจากสภาพเศรษฐกิจที่หมดหวังของครอบครัวพวกเขา^๙

สรุปภาพพาโนรามา^๙ นี้ เราอาจกล่าวได้ว่า การอพยพโยกย้ายเป็นความสำคัญขั้นพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องต่อภาพลักษณ์ของเวียดนาม (และในบางส่วนแล้ว ของแถบเอเชียอาคเนย์ด้วย

⁷ Louis Jacques Dorais: Faith, hope and identity, UNHR report 2007, Perform your original research. **Vietnam refugees in the world**, In Refugee Survey Quarterly, Refugee Survey Quarterly 2007 26(2): 57-68

⁸ Nguyen Xuan Nguyen. International Migration of highly skilled workers in Vietnam, Paris 2003

Phung Quang Huy, Vietnam Chamber of Commerce and Industry, Revised Paper after PECC-ABAC Conference on "Demographic Change and International Labor Mobility in the Asia Pacific Region. Implications for Business", in Seoul, Korea on March 25-26, 2008

⁹ Report of Rev. Joseph Do Dinh Anh, Secretary General of ECMI/Vietnam. *Religious observance of the Vietnamese Catholic migrants international families in Kao Shung Taiwan* Maris Stella Center. June 27, 2008

Report of Rev. John Nguyen Van Ty, Vice Chairperson of ECM/Vietnam. *Pastoral visit to Vietnamese Migrants in Taiwan*. May 01-20, 2009.

ข. แยกประเภท

ขึ้นอยู่กับบริบทต่างๆ ของการอพยพโยกย้าย เราอาจได้พบ “รูปแบบ” ต่างๆ ของคนเร่ร่อน โดยอาจแยกประเภทได้คร่าวๆ ดังนี้

- ก) บริบทของการอพยพโยกย้ายอย่างถาวร บรรดาครอบครัวที่อพยพโยกย้ายและบรรดาเจ้าสาวคนต่างชาติ
- ข) บริบทของการอพยพโยกย้ายชั่วคราว บรรดาครอบครัวข้ามประเทศที่มีโอกาสกลับคืนมาอยู่ร่วมกันใหม่
- ค) ระบบคนงานตามสัญญา บรรดาครอบครัวข้ามประเทศที่ไม่มีโอกาสกลับมายุ่งร่วมกันอีก (ทิ้งครอบครัวไว้เบื้องหลัง)
- ง) ผู้ลี้ภัย รูปแบบครอบครัวต่างกันไปตามแต่สภาพการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

ไม่เหมือนกับปรากฏการณ์มนุษย์อื่นๆ ประสบการณ์ครอบครัวอพยพนั้น มีทั้งด้านบวกและด้านลบที่ต้องพิจารณากัน สำหรับเป้าหมายต่างๆ ทางด้านอภิปาลแล้ว (งานแพร่ธรรมกับผู้อพยพโยกย้าย) ข้าพเจ้าขอเน้นการนำเสนอในด้านลบต่างๆ (ความเปราะบาง/การแยกสลาย) ซึ่งเรียกร้องให้ตอบสนองเชิงอภิปาลต่างๆ อย่างเร่งด่วน ในด้านบวกนั้น ข้าพเจ้าจะเสนอวิธีการต่างๆ เพื่อความเหนียวแน่นที่มีประสิทธิผลดีกว่า ข้าพเจ้าขอให้เหตุผลว่าพระศาสนจักรในฐานะเป็นชุมชนของผู้คนที่เคลื่อนที่ไปเรื่อยๆ นั้นมีทรัพยากรต่างๆ เพื่อแกะรอยตามแผนทีไปสู่ความเหนียวแน่นที่ยั่งยืนกว่า

ค. การตีความหมาย

ครอบครัวเร่ร่อน ประสบการณ์ร่วมและการแยกแยะที่จำเป็น

จากการอ่านผ่านๆ ต่อเอกสารที่มีเกี่ยวกับเรื่องนี้เปิดเผยให้เห็นว่า การศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างช่วงวัยในครอบครัวต่างๆ ในฐานะเป็นด้านหลักของการค้นคว้าเชิงสังคมในทศวรรษที่ผ่านมา ได้พัฒนาขึ้น

เมื่อจัดการกับประเด็นเช่นครอบครัวเร่ร่อนนั้น อาจช่วยได้ถ้ามีเป้าหมายที่ต่างออกไปคือ มองครอบครัวเร่ร่อนว่าเป็นจุดนัดพบ หรือดีกว่า เป็นนิทานเปรียบเทียบ สำหรับผู้คนและความสับสนวิไลซ์จะได้มาพบปะกัน ดังนั้น แทนที่จะเป็นเพียงปรากฏการณ์ทางสังคมที่ต้องศึกษา ก็จะกลายเป็นองค์ประกอบทางสังคมเพื่อดำเนินชีวิตดีขึ้นบนค่านิยมต่างๆ ที่ไม่เปลี่ยนแปลง

ข้อคำสอนในระยะสิบปีที่ผ่านมาของศาสนจักรคาทอลิกในด้านการอพยพโยกย้าย ให้ภาพลักษณ์ที่ดีคือการหนีไปอยู่ที่อียิปต์ (สมณธรรมนูญ Exsul Familia ของพระสันตะปาปาปีโอที่ ๑๒ ปี 1952) ภาพลักษณ์นี้ไม่เพียงบรรยายถึงสถานการณ์ที่กดขี่และอยู่ดิ้นรนอันเป็นรากเหง้าของการอพยพโยกย้าย แต่ที่แปลกนั้นมันดึงดูดใจกระตุ้นเรา ให้รับครอบครัวเร่ร่อนมาเป็นศูนย์กลางของการปรึกษาหารือกันเชิงจรรยาบรรณ ไคร์ครวญเชิงเทววิทยาและเชิงงานอภิบาล นั่นคือ การแตกสลายซึ่งครอบครัวทั้งในสมัยนั้นและสมัยนี้ต้องเผชิญเนื่องมาจากผลของการต้องอพยพเร่ร่อนไป¹⁰

ประสบการณ์จากงานอภิบาลสอนว่า ความจำเป็นที่ระบุถึงนั้นเกี่ยวกับการมีบ้านถาวรพักอาศัยแบบครอบครัวในสถานที่ที่ดีและปลอดภัย เรียนรู้ภาษาใหม่ มีงานทำ ลูกๆ ได้เข้าเรียนในโรงเรียนดีๆ และคุ้นเคยกับระบบสังคมและกฎหมาย แต่เราก็ไม่อาจปฏิเสธต่อการเรียกร้องที่แข็งขันให้รักษาประเพณีฝ่ายจิตไว้ให้ดี การสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชนถูกระบุว่าเป็นองค์ประกอบหลักในการตั้งรกรากอย่างสำเร็จ ผลที่ตามมาคือ การที่ครอบครัวได้กลับมาอยู่ร่วมกันและการสนับสนุนจากชุมชนมีบทบาทสำคัญในการตั้งรกรากของครอบครัวต่างๆ ที่เป็นผู้อพยพโดยเฉพาะ ซึ่งบ่อยๆ แล้วได้ประสบกับผลต่างๆ จากสงครามและความเจ็บปวดและความเป็นกังวลเกี่ยวกับญาติพี่น้องและเพื่อนๆ ที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง

ง. ความท้าทายและโอกาสต่างๆ

จากรูปแบบต่างๆ ของบรรดาครอบครัวเร่ร่อนนั้น ความท้าทายและโอกาสต่างๆ อาจต่างกันไปตาม ข้อคิดต่อไปนี้เป็นผลมาจากประสบการณ์ของผู้ทำงานอภิบาลในด้านผู้อพยพในเขตเอเชีย-ปาซิฟิก โดยเฉพาะในประเทศฟิลิปปินส์

¹⁰ For the relevance of the “icon” in the teaching of the Church on Migration refer to: Bentaglio, Gabriele, Stranieri e Pellearini. *Icone Bibliche per Una Pedagogia dell'incontro*. Ancara, Milano. 2007

๑. ครอบครัวผู้อพยพโดยทั่วไป

- ความท้าทาย/ความเปราะบางต่างๆ

- . ความยากลำบากต่างๆ ในการปรับตัวและผสมผสานของสมาชิกในครอบครัวต่างๆ โดยเฉพาะผู้ใหญ่ทั้งหลาย ผู้อพยพจะมีประสบการณ์เครียดในการปรับตัวมากกว่าสังคมรอบๆ ตัวพวกเขา พวกเขาคือผู้ที่เข้ามาสู่ดินแดนใหม่ (นอกเหนือไปจากที่มาจากประเทศเดียวกัน) สู่วัฒนธรรม ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา และบ่อยๆ แล้วศาสนาด้วย ดังนั้น พวกเขาจึงถูกคาดหวังมากในด้านข้อเรียกร้องให้กระทำโดยเร็วที่สุด
- . อคติและการเหยียดหยันในสังคมที่รับเข้ามา ดังที่เป็นจริงในทุกแห่งหน ในด้านหนึ่งคือบรรดาผู้อพยพที่เป็นกลุ่มเฉพาะ จำต้องดิ้นรนเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนไว้ในหมู่คนของตน ในอีกด้านหนึ่งพวกเขาดิ้นรนที่จะสื่อค่านิยมของเอกลักษณ์นี้ต่อสังคมซึ่งพวกเขาเลือกที่จะอาศัยอยู่ หรือที่ซึ่งพวกเขามาตั้งรกรากใหม่ ดังเช่นในกรณีของผู้ลี้ภัยทั้งหลาย
- . เด็กๆ มีแนวโน้มจะซึมซับได้เร็ว ก่อให้เกิดผลต่ออัตลักษณ์ที่หมดความหมายลง ระบบค่านิยมที่เป็นแก่นของสำนึกด้านอัตลักษณ์และคุณค่าในตัวเองของบรรดาผู้อพยพนั้นบ่อยๆ ถูกทำลายโดยรูปแบบชีวิตและตัวเลือกต่างๆ ของลูกหลานของตนเอง
- . เกิดช่องว่างด้านภาษาและวัฒนธรรมขึ้นในครอบครัว บ่อยๆ แล้วบรรดาผู้อพยพต้องดำเนินชีวิตการอพยพเป็นสองเท่า แน่แน่นอนว่าพวกเขามาอยู่ในอีกประเทศหนึ่ง แต่ในครอบครัวตนเองนั้นพวกเขาพบว่าตนเองไม่ใช่ส่วนหนึ่งของความสนใจของลูกหลานตนเอง เด็กๆ ไม่เข้าใจพวกเขาเมื่ออยู่ในวงสัมพันธของกลุ่มเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน

- โอกาสและความเหนียวแน่น

เกิดความต้องการการอภิบาลดูแล โดยเฉพาะ ที่มีเป้าหมายเพื่อเข้าได้กับสังคมที่รับพวกเขาไว้ แต่ก็มี ความละเอียดอ่อนในการข้ามผ่านวัฒนธรรม ให้ความสนใจต่อผู้คนรุ่นแรกและรุ่นที่สอง และ ความสัมพันธ์ของคนทั้งสองรุ่นมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ในปัจจุบันเราจำเป็นต้องใช้มาตรการงานอภิบาลที่ข้ามผ่านวัฒนธรรมกับเยาวชน คือการพบปะกับวัฒนธรรมที่มีความเชื่อ แบ่งปันประสบการณ์จากจิตใจ ซึ่งในตัวของมันเองสามารถสร้าง “วัฒนธรรมที่อยู่เหนือวัฒนธรรมต่างๆ” นั่นคือวัฒนธรรมของ พระคัมภีร์

๒. บรรดาครอบครัวนานาชาติ (เจ้าสาวต่างชาติ)

- ความท้าทายและความเปราะบางต่างๆ

- การเติบโตอย่างเห็นได้ชัดของการแต่งงานนานาชาติในเขตเอเชียและปาซิฟิก เป็นแนวโน้มที่กำลังเกิดขึ้นด้วยมิติทางเพศอันน่าสังเกต เมื่อได้คำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ทางสังคมที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงไม่แปลกใจว่ามีรายงานมากมายในด้านความรุนแรงในครอบครัว ความรุนแรงทางเพศและความสัมพันธ์ที่ขาดสะบั้น
- แม้แต่ในกรณีของกลุ่มสมรสที่จริงจังและซื่อสัตย์เอง เจ้าสาวที่ต้องจากบ้านเกิดเมืองนอนเหล่านี้แน่นอนว่าต้องเผชิญกับความยากลำบากที่นับไม่ถ้วนในชีวิตใหม่ในต่างแดน ทั้งภาษา วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาและวิถีชีวิต ... โดยเฉพาะการศึกษาของเด็กๆ เลือคผสมจะเป็นความท้าทายที่หนักหนาสำหรับทุกคน

- โอกาสและความเหนียวแน่น

- นี่เป็นสิ่งที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน มีกรณีนับไม่ถ้วนของการใช้เส้นทางที่ผิดและความรุนแรงในครอบครัวที่จำเป็นต้องจัดการด้วยการให้คำแนะนำแบบมืออาชีพ ต่อสิ่งนี้ขอเสริมถึงการคำนึงถึง ซึ่งส่งผลมากมาย ความจำเป็นต่อการศึกษาที่เหมาะสมและการฝึกอบรมก่อนแต่งงานและหลังแต่งงาน ความจำเป็นด้านการให้ความสนับสนุนเชิงอภิบาลพิเศษในช่วงปีแรก ซึ่งเรียกร้องต่อความร่วมมือกับพระศาสนจักรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง¹¹
- บรรดาพระสงฆ์ผู้ดูแลมีความท้าทายมากขึ้น จากโอกาสอภิบาลเพื่อให้มีความเหนียวแน่นและเพื่อการแพร่ธรรม พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่สอง ใน ‘Apostolic Exhortation Familiaris Consortio’ เตือนเราว่า
“เพื่อให้สอดคล้องกับประเพณีที่เป็นมาสม่ำเสมอ พระศาสนจักรรับทุกสิ่งจากวัฒนธรรมต่างๆ ซึ่งสามารถแสดงออกได้ดีกว่าถึงความมั่งคั่งต่างๆ อันไม่อาจค้นพบได้ของพระคริสต์ มีแต่ด้วยความช่วยเหลือของทุกวัฒนธรรมจึงจะเป็นไปได้ ที่ความมั่งคั่งเหล่านี้จะแสดงออกอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อว่าพระศาสนจักรจะได้ก้าวหน้าสู่ความสมบูรณ์ประจำวันและตระหนักอย่างลึกซึ้งถึงความ

¹¹ See FABC VI, Manila, 1995

๓ บรรดาครอบครัวข้ามชาติต่างๆ ทั้งเป็นไปไม่ได้และไม่ได้ในการหันกลับมาหากัน

- ความท้าทาย/ความเปราะบางต่างๆ

- . บรรดาครอบครัวที่ “แตกกันไปคนละทาง” ที่จริงแล้วบรรดาสมาชิกในครอบครัวต่างกระจัดกระจายกันไปในประเทศต่างๆ ระบบสัญญาแรงงาน ซึ่งกำหนดการอพยพแรงงานเกือบทั้งหมดในเอเชียอาคเนย์และเอเชียตะวันออก เป็นการข่มขู่ที่แท้จริงต่อความครบครันของโครงสร้างครอบครัว ผลสะท้อนในด้านลบต่อความรักและความซื่อสัตย์ของกลุ่มสมรสนั้นเกิดขึ้นจริง บรรดาครอบครัวข้ามชาติ ซึ่งอาจเป็นบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดามารดาที่ไม่อยู่บ้าน จะเปราะบางและแตกสลายง่าย เรื่องราวมากมายเกี่ยวกับครอบครัวที่แตกแยกทั้งหลาย หรือ “อีกครอบครัวหนึ่ง” ซึ่งแม้จะกล่าวถึงกันบ่อยๆ ก็ยังไม่มีการหาจำนวนที่แท้จริง โดยเฉพาะเมื่อกลุ่มสมรสไม่มีอนุญาตทำงานในประเทศที่รับแรงงาน การอพยพของบรรดามารดาและการเปลี่ยนบทบาทของบิดามารดานั้นพบว่ามีปัญหาเป็นพิเศษ
- . มิกรณีของการทอดทิ้งหรือไปมีครอบครัวใหม่ในต่างประเทศ (หรือไกลบ้าน ในกรณีของการอพยพในประเทศต่างๆ) อันเป็นเรื่องปกติของบรรดาครอบครัวที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง ที่จะดิ้นรนปรับตัวกับสถานการณ์ใหม่และผลลบที่แท้จริงด้านสังคม-อารมณ์ของการอพยพนั้น สัมฤกษ์กันไม่ได้ง่ายนัก
- . แต่เหยื่อที่แท้จริงของสถานการณ์ก็คือตัวเล็กๆ เอง พวกเด็กๆ เป็นเหยื่อที่ปกป้องตนเองไม่ได้ บรรดาลูกๆ ของผู้อพยพนั้น บ่อยๆ แล้วจะถูกปล่อยให้อยู่กับตาตาเพราะทั้งบิดาและมารดาไปทำงาน พวกเขาต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในทันใดอีก เมื่อครอบครัวกลับคืนมาหากัน

- . ยิ่งกว่านี้แล้ว ในบรรดาประเทศดั้งเดิม มีการสังเกตถึงการเพิ่มขึ้นอย่างน่าเป็นห่วงของสิ่งที่อาจให้ คำจำกัดความว่า “ทัศนคติอพยพ” คนรุ่นใหม่ทั้งหลายกำลังเติบโตขึ้นพร้อมความมั่นใจว่า การอพยพนั้นเป็นทางออกเดียวเพื่อบรรลุถึงความสำเร็จทางสายอาชีพและส่วนตัว ตัวอย่างเช่น การศึกษาที่กระทำโดยศูนย์อพยพศาลาบรินี ในปี 2003-2004 ในประเทศฟิลิปปินส์เผยให้เห็นว่า เกือบครึ่งหนึ่งของเด็กๆ ชาวฟิลิปปินส์ อายุระหว่าง ๑๐ ถึง ๑๒ ปีเริ่มมีความคิดที่จะไปทำงาน ต่างประเทศกันแล้ว ทิศทางด้านอาชีพของเยาวชนจะได้รับอิทธิพลจากความหวังที่จะอพยพ การตัดสินใจของพวกเขาในด้านการฝึกอาชีพ ยิ่งที่ยังได้รับการหล่อหลอมโดยโอกาสต่างๆ ซึ่ง ตลาดแรงงานต่างชาติเสนอให้ ทัศนคติอพยพนี้ กำลังทำลายรากฐานของประเพณีอันดั้งเดิม¹²

- โอกาสและความเหนียวแน่นต่างๆ

- . ในสถานที่ดั้งเดิมของแรงงานอพยพ แผนงานอภิบาลของสังคมชนบทและเขตวัดควรรวมไปถึง โครงการพิเศษต่างๆ ในการช่วยเหลือบรรดาครอบครัวผู้อพยพ โครงการต่างๆ เหล่านี้ควรเน้นที่ การอุปถัมภ์กลไกการปรับตัวต่างๆ ซึ่งจะสนองต่อการไม่อยู่ของบิดามารดา การเปลี่ยนแปลงบทบาทของบิดามารดา การต้องแยกห่างจากกลุ่มสมรสและเกิดเปล่าเปลี่ยวใจ (ดู EMCC, 30)
- . ยิ่งกว่านี้แล้ว โครงสร้างครอบครัวแบบใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นเนื่องจากการอพยพแรงงาน แสดงถึงความท้าทายที่แท้จริงต่องานอภิบาลตามประเพณีดั้งเดิม (การสอนคำสอน การเตรียมรับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ การเฉลิมฉลอง ฯลฯ) ซึ่งโดยทั่วไปนั้นเหมาะสมสำหรับบรรดาครอบครัวที่ทั้งบิดาและมารดาอยู่กับพร้อมหน้า บรรดาคู่สมรสที่อยู่ต่างประเทศต้องการการอภิบาลที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างกลไกการปรับตัวต่างๆ จำต้องอุทิศความสนใจเป็นพิเศษต่อบรรดาเด็กๆ ที่ต้องทนทุกข์กับการเปลี่ยนแปลงในฉับพลันต่างๆ

๔. บรรดาครอบครัวลี้ภัย

- ความท้าทายและความประหลาดต่างๆ

¹² See, on this subject: Laura Zafrini e Marja M.B. Asis (A Cura Di). Orgoglio e Pregiudizio. Una Ricerca fra Filippine e Italia sulla Transizione all'Eta Attiva dei Figli di Emigranti e de Figli di Immigranti. Franco Angeli, Milano, Italy, 2006.

ในเดือนมีนาคม 2002 สภาพระสังฆราชประเทศออสเตรเลีย ออกแถลงการณ์เกี่ยวกับผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่หลบภัยต่างๆ โดยเรียกร้องให้ประเทศออสเตรเลียมีน้ำใจมากขึ้นในโครงการผู้ลี้ภัย และให้การปฏิบัติที่เป็นธรรมมากขึ้นต่อบรรดาผู้แสวงหาที่ลี้ภัย สิ่งนี้ให้เค้าโครงต่อความท้าทายต่างๆ บางส่วนคือ

- . โศกนาฏกรรมต่างๆ และบาดแผล/ความเจ็บปวดทางจิตใจที่เกิดขึ้นหลังการมาถึงของบรรดาผู้ลี้ภัย และคงอยู่ตลอดไป เป็นแผลเป็นที่เกือบลบไม่ออกตลอดชีวิตของผู้อพยพรุ่นแรก ถ้าเป็นกรณีของการบังคับให้ต้องอพยพแล้ว การปรับตัวและการซึมซับจะลำบาก และบางครั้งจะถูกเพิกเฉย
  - . ในส่วนของสังคมที่รับเข้ามานั้น ทักษะที่เห็นได้บ่อยคืออคติและการเหยียดหยาม โดยกล่าวหาว่าบรรดาผู้มาใหม่เป็นภาระต่อประเทศที่ให้การต้อนรับ
  - . เกิดช่องว่างทางภาษาและวัฒนธรรมขึ้นในครอบครัว แนวโน้มที่เด็กๆ ซึมซับได้เร็วกว่าที่จะส่งผลต่อเอกลักษณ์ต่างๆ ที่ไม่มีความหมายอีกแล้ว เกิดการสูญเสียเอกลักษณ์ในหมู่ผู้อพยพรุ่นสองและสาม และช่องว่างต่างๆ ระหว่างแต่ละรุ่น กลายเป็นโศกนาฏกรรมขึ้นมาบ่อยๆ
- โอกาสและความเหนียวแน่น
- . ในหลายๆ ประเทศ เราได้เห็นถึงความพยายามต่างๆ ของพระศาสนจักรคาทอลิก และองค์กรอื่นๆ จากการเข้าแทรกแซงพิเศษ มีโครงการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือโดยฉับพลันเช่น หาบ้านให้อยู่ จัดหาเฟอร์นิเจอร์ เสื้อผ้าและอาหาร เป็นกระบอกเสียงและลอบบี้ให้ การสนับสนุนอันน่าประทับใจและจริงจังนี้เองที่เป็นการยืนยันถึง ความเหนียวแน่นของครอบครัวในวงกว้างออกไปของพระศาสนจักรและของสังคมมนุษย์ บ่อยๆ แล้วสิ่งนี้ช่วยในกระบวนการรักษาที่เป็นพื้นฐานของความเหนียวแน่นทั้งหลาย อย่างไรก็ตามกับสังคมในวงกว้างออกไป ควรมีกิจกรรมพิเศษด้านการอภิบาลเพื่อป้องกันการเหยียดหยามในทุกรูปแบบ

สรุป

รูปแบบของสังคมและพระศาสนจักรที่เด่นชัดก็คือ เรากำลังเผชิญหน้ากับพหุนิยมทางวัฒนธรรมและศาสนา ซึ่งเราไม่เคยประสบมาก่อนอย่างเห็นได้ชัดเลย¹³

การอพยพโยกย้ายเป็นประเด็นร้อนในทุกแห่งหน และบ่อยๆ แล้วทัศนคติทางการเมืองที่มีต่อมันจะกำหนดทิศทางของผู้นำทางการเมือง โดยพื้นฐานทุกประเทศและภาคสาธารณะ เอ็นจีโอและพระศาสนจักร กำลังพยายามค้นหาทางออกที่ถูกต้องทางการเมือง เกี่ยวกับการอพยพโยกย้ายและผู้อพยพทั้งหลาย ตามปกติการโต้เถียงกันจบลงด้วยยุทธศาสตร์ทางการเมืองต่างๆ ที่มีผลทางสังคมไม่ดีพอหรือยุ่งเหยิง ในอีกด้านหนึ่งนั้นพระศาสนจักร จากการเข้าแทรกแซงต่างๆ และทางสถาบันอื่นๆ ด้วย กำลังผลักดันวาระที่ต่างออกไป หรืออย่างน้อย วิธีการที่ต่างออกไป อาจเรียกวิธีการนี้ได้ว่า “เชิงจรรยาบรรณ” ให้ต่างไปจาก “เชิงการเมือง” หรือ “เชิงสังคม” หรือ “เชิงเศรษฐกิจ” วิธีการเชิงจรรยาบรรณนี้มีเป้าหมายตรง มุ่งผู้อพยพมิใช่เป็นองค์ประกอบทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ แต่ในฐานะบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามประสบการณ์เชิงมนุษย์แบบพิเศษ ซึ่งครอบครัวนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสิ่งหนึ่ง เป็นจริงว่าเอกสารต่างๆ ของพระศาสนจักรและถ้อยแถลงจากพระสันตะปาปาได้หยิบยกประเด็นและความอาทรต่างๆ ซึ่งพุ่งตรงไปที่บุคคลที่อพยพและกระตุ้นบรรดาผู้วางนโยบาย ให้มองในด้านความดีของบุคคลและชุมชนเป็นลำดับความสำคัญสูงสุดเหนือประเด็นอื่นใด¹⁴ มากกว่าเพียงเป็นตัวเลือกที่เป็นไปได้ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ต้องทำ เพราะเราคริสตชนต่างถูกเรียกให้เป็นพยานยืนยันต่อพระวรสารและเป็นประกาศสำหรับมนุษยชาติใหม่ ในวิธีการเชิงจรรยาบรรณนี้ “ความทุกข์ยากที่เกิดจากการอพยพ ไม่มากหรือน้อยไปกว่าความเจ็บปวดขณะให้กำเนิดมนุษยชาติใหม่ ในอีกด้านหนึ่งนั้น ความไม่เท่าเทียมและไม่เสมอภาคเบื้องหลังของความยากลำบากนี้ แสดงให้เห็นถึงบาดแผลลึกต่างๆ ซึ่งเป็นผลจากบาปในครอบครัวมนุษย์เอง พวกมันจึงเป็นการร้องเรียนที่เร่งด่วนเพื่อความเป็นพี่น้องกันอย่างแท้จริง” (EMCC, 12)

ถ้ากล่าวได้ว่าตัวบ่งชี้สำหรับการตัดสินใจต่อทุกสถาบันคือ มันบังคับหรือส่งเสริมศักดิ์ศรีบุคคลที่เป็นมนุษย์ ตัวบ่งชี้ของพระศาสนจักรเพื่อการตัดสินใจคือ พระศาสนจักรต้อนรับบรรดาผู้อพยพอย่างไร เพราะการอพยพโยกย้ายให้โอกาสศาสนจักรท้องถิ่นแต่ละแห่งให้ตรวจตราความเป็นคาทอลิกของตน ซึ่งมีได้ประกอบไปด้วยเพียงการต้อนรับกลุ่มชนเผ่าต่างๆ เท่านั้น แต่ที่สำคัญคือการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันกับและท่ามกลางพวกเขา

¹³ Marchetto, Agostino, Intervention at the presentation of the Pope Benedict XVI's Message for the world Day of Migrant and Refugees in 2005: "Intercultural integration" Source: Vatican City, Dec 9, 2004 (VIS). Quoting EMCC, 35.

¹⁴ Fabio Baggio & Laura Zanfrini, (Editors), *Migration Managements and Ethics*. Envisioning a Different Approach. Poilimetrico International Scientific Publisher, Milano 2006. Dr. Baggio argues for an urgent ethical challenge against a migration management policy that tolerates injustices, discrimination and abuses of human rights.

ถ้อยแถลงต่างๆ เช่นนี้สร้างเวทีสำหรับคำถามทางจรรยาบรรณขึ้นมา เราต้องไม่หลีกเลี่ยง
อะไรคือทิศทางของการปราศรัยนี้ต่อครอบครัว ซึ่งข้อคำถามคาทอลิกดั้งเดิมของเรามองว่าเป็นเชล
พื้นฐานของทั้งพระศาสนจักรและสังคม

พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่สิบหก ได้อุทิศถ้อยแถลงของท่านอันหนึ่งเนื่องในโอกาสวันผู้อพยพและผู้ลี้ภัย
โลกให้กับหัวข้อของครอบครัวโดยพระองค์ทรงยืนยันอีกว่า พระศาสนจักรอุทิศตนเองมิเพียงเข้าข้างผู้
อพยพแต่ละคนเท่านั้น แต่กับครอบครัวของเขาด้วย ซึ่งเป็นสถานที่และทรัพยากรของวัฒนธรรมชีวิตและ
เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการผสมผสานค่านิยมต่างๆ ถ้อยแถลงเกี่ยวกับครอบครัวผู้อพยพนี้ ต่อเนื่องจาก
ถ้อยแถลงของปี 1980, 1986 และ 1993 เพื่อแสดงออกถึงการใส่ใจอย่างลึกซึ้งในส่วนหนึ่งของพระศาสนจักรต่อ
ความเหนียวแน่นของครอบครัว หลังจากที่ได้ออกว่าไม่มีผู้ใดและกฎหมายใดมีสิทธิที่จะทำให้ครอบครัว
แตกสลายแล้ว พระสันตะปาปาทรงอ้างถึง “ปฏิญญาสากลเพื่อปกป้องสิทธิต่างๆ ของคนงานอพยพทุก
คนและสมาชิกในครอบครัวพวกเขาที่บังคับใช้ในวันที่ ๑ กรกฎาคม 2003” สิ่งนี้ “มุ่งหมายเพื่อปกป้อง
คนงานอพยพทั้งชายและหญิงและบรรดาสมาชิกของครอบครัวพวกเขา สิ่งนี้หมายความว่า คุณค่าของ
ครอบครัวได้รับการยอมรับ รวมทั้งในบรรยากาศของการอพยพโยกย้ายด้วย โดยในตอนนี้เป็น
ปรากฏการณ์ทางโครงสร้างของสังคมทั้งหลายของเรา”

ด้วยเหตุผลนี้เองพระศาสนจักรจึงปกป้องสิทธิต่างๆ ของครอบครัวอย่างเปิดเผยและแข็งขัน โดยต่อต้าน
การรุกรอนอำนาจและสิทธิอย่างผิดๆ ที่ทนไม่ได้ของสังคมและรัฐ ชื่อเรียกที่หลังสังคายนา “*Familiaris
Consortio*” ได้แกะรอยแผนผังสิทธิต่างๆ ของครอบครัว โดยในข้อหนึ่งนั้นมีสิทธิในการอพยพทั้ง
ครอบครัวเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า¹⁵

แน่นอนว่า ประสพการณ์ของเวียดนามในปัจจุบัน และข้าพเจ้าไม่สงสัยเลยว่าของอีกหลายๆ ประเทศด้วย
คือผู้อพยพต่างๆ มีส่วนในสัดส่วนที่มากพอต่องานอภิบาลในเขตวัดใดๆ ก็ตาม (ทั้งในเขตวัดที่ส่งออก
และเขตวัดที่ต้อนรับ) ในอัครสังฆมณฑลโฮจิมิน บางเขตวัดมีจำนวนคาทอลิกอพยพถึง ๒๐๐ เปอร์เซนต์
ในขณะที่สังฆมณฑล Vinh บางเขตวัดมีครอบครัวถึง ๕๐ เปอร์เซนต์ที่ได้อพยพออกไป สำหรับหลายๆ
ครอบครัวแล้ว เขตวัดเป็นแห่งเดียวที่ครอบครัวสามารถมาร่วมกันทั้งในเวลาแห่งความยินดีและเวลาแห่ง
ความเศร้าโศก

¹⁵ Benedict XVI, Message for the 93rd World Migration day, 2007.

ยังมีกรณีซึ่งผู้อพยพ/ผู้อพยพและครอบครัวต่างๆ ยืนอยู่ในเขตวัดภายใต้ร่มเงาของทัศนคติที่ไม่ต้อนรับ/ ทอดทิ้ง สิ่งนี้ไม่ช่วยให้กระบวนการความเหนียวแน่นก้าวหน้าเลย อีกปรากฏการณ์หนึ่งของงานอภิบาลที่ น่าสนใจ ซึ่งผู้อพยพในเวียดนามสนใจคือการเพิ่มขึ้นของกลุ่มภานามากมายหรือชุมชนศาสนจักรต่างๆ เป็นการยืนยันถึงความต้องการลึกๆ ของครอบครัว ชุมชนสนับสนุน ต่อที่ที่เรียกว่าเป็นบ้าน ยี่งที่จจะยังเป็นหน้าที่มากขึ้นของพระศาสนจักรที่จะอธิบาย ในเชิงพระคัมภีร์ เทววิทยา จรรยาและด้าน อภิบาลต่อการอพยพโยกย้าย อันเป็นการมอบให้พิเศษเพื่อการปรึกษาหารือกันในเรื่องครอบครัวเร่ร่อน การสัมมนานี้เป็นเพียงการยืนยันถึงความพยายามที่แท้จริงเท่านั้น การวิเคราะห์แบบเรียบง่ายต่อครอบครัว เร่ร่อนที่ข้าพเจ้าได้นำเสนอต่อที่ชุมนุมนี้ นำให้สรุปได้ว่าความเหนียวแน่น แม้จะมีเหตุมากมายมาทำให้ แดกแยก ก็เป็นการแพร่ธรรมที่แปลกของบรรดาผู้แสวงบุญของพระเจ้า นี่ก็ผู้คนที่ตระหนักถึงการ เคลื่อนที่อยู่เสมอสู่การพบปะกับองค์พระบิดา ในการแสวงบุญนี้ผู้คนพากันมารู้จักกันและกัน แบ่งปัน ความหวังและความปวศร้าวต่อกันและกัน เมื่อได้พบปะและต้อนรับคนต่างถิ่น เห็นคุณค่าและให้ความ นับถือแล้ว เขาก็ไม่ใช่คนต่างถิ่นอีกต่อไป เขากลายมาเป็นญาติของเรา องค์พระคริสตนั้นเอง (มธ. 25:35) ปู ทางสู่วัฒนธรรมข้ามวัฒนธรรม ที่ข้ามวัฒนธรรมต่างๆ ออกไป” ซึ่งทำให้ทุกคนสามารถเปลี่ยนรูปไปเป็น ผู้ที่อยู่ในพระคริสต์ (กท. 3: 27-28)

ถอดความโดย ภ. สุรเดช วิสุทธีวรรณ

21 มิย. 2011

<{{(X)}}>